

Finansdepartementet

Yttrande över SOU 2018:25 - Juridik som stöd för förvaltningens digitalisering

Hovrätten, som i allt väsentligt ansluter sig till de bedömningar och förslag som redovisas i utredningen, lämnar följande synpunkter.

Integritetsaspekter vid elektroniskt utlämnande av allmänna handlingar

I utredningen lyfts fram värdet av att de uppgifter som myndigheterna samlar in kommer samhället tillgodo t.ex. genom förädling av andra. Vidare pekar utredningen på det problem som finns i att allmänheten, föreningar, företag osv efterfrågar uppgifter i form av allmänna handlingar samtidigt som det finns en osäkerhet hos myndigheterna om rätten och lämpligheten av att lämna ut handlingar elektroniskt. Till saken hör att även för myndigheterna är det ofta avsevärt enklare och billigare att lämna ut uppgifterna elektroniskt. Slutligen lyfter man i utredningen också fram problemet med att det råder en stor osäkerhet om hur man ska ta betalt för elektroniskt utlämnande. Hovrätten kan instämma i hela den problembeskrivningen.

Utredningen ger inga egentliga svar på frågorna men indikerar att i framtiden måste elektroniskt utlämnande bli en huvudregel, och så är det givetvis. Hovrätten vill då understryka vikten av att integritetsaspekterna beaktas, precis som utredningen också anger. Vi har under senare tid sett exempel på där företag och andra aktörer har som affärsidé att sälja uppgifter i form av brottmålsdomar. Sådana avgöranden kan innehålla synnerligen känsliga personuppgifter, och i elektronisk form på internet stannar de för evigt. I domstolarna tillämpas strikta gallringsregler där sökfunktioner allteftersom åren går medför att uppgifterna blir allt svårare att hitta, även om uppgifterna har elektronisk form. Därför är det enligt hovrättens mening inte möjligt att, utan en närmare analys i hela ledet, införa en generell bestämmelse om att öka utlämnandet av uppgifter i elektronisk form.

Mellanprodukter och arbetsmaterial vid myndighetsgemensamma utvecklingsarbeten

Hovrätten, som fullt ut instämmer i de slutsatser som redovisats i denna del, vill understryka vikten av att bestämmelsen om allmän handling i tryckfrihetsförordningen bör anpassas så att den inte omfattar mellanprodukter och arbetsmaterial som tas fram vid myndighetsgemensamma utvecklingsarbeten.

Underskrifter och handlingar i original

Hovrätten vill poängtera vikten av att lagstiftaren ser över behovet av lagstadgade krav på underskrifter och handlingar i original, inte minst på processrättens område. Detta gäller oavsett hur digitaliseringsarbetet inom förvaltningen kommer att utvecklas framöver.

Digital kommunikation och digitala mottagningsfunktioner

Utredningen vill införa en huvudregel om att myndigheter ska kommunicera digitalt med enskilda. Utredningen vill också införa en bestämmelse om att myndigheter ska tillhandahålla och på lämpligt sätt anvisa en eller flera digitala mottagningsfunktioner dit handlingar kan förmedlas. Enligt utredningen innebär förslagen i och för sig inte någon absolut skyldighet för myndigheter att t.ex. ta fram nya digitala tjänster eller anpassa it-system. Hovrätten vill dock framhålla att de föreslagna bestämmelserna i förvaltningslagen möjligen kan ge allmänheten allt för höga förväntningar på att myndigheterna ska kunna kommunicera på det sätt som anges där.

Detta yttrande har beslutats av hovrättspresidenten Charlotte Brokelind, hovrättsrådet Helen Svensson och tf. hovrättsassessorn Johan Lundgren, föredragande.

Charlotte Brokelind

Johan Lundgren

Kopia

Övriga hovrätter

Kammarrätterna

Tingsrätterna under Göta hovrätt

Justitiedepartementet, enheten DOM

Domstolsverket

Hovrättens intranät